

NEMCI PRODIRAJO PROTI MOSKVI S TREH STRANI

Velika ofenziva se nadaljuje na 750 milj. dolgi fronti. Sovjetske čete se umaknile iz Vjazme. Rdeča zvezda pravi, da so bile sve ruske čete poslano na fronto, da ustavijo prodiranje Hitlerjevih kolon in da borba stopa v odločilno fazo. Angleška posadka v Tobruku odbila nemški napad

14. okt.—Nemški tankovske divizije drve proti Moskvi s treh strani in nekeleki so aktivni na vzhodni sovjetske prestolnice. Nemški vojski zemljevidi, ki so jih poslali časopisi, kažejo, da so nemške bojne črte od Moskve do Tobruka odbila nemški napad

14. okt.—Nemški tankovske divizije drve proti Moskvi s treh strani in nekeleki so aktivni na vzhodni sovjetske prestolnice. Nemški vojski zemljevidi, ki so jih poslali časopisi, kažejo, da so nemške bojne črte od Moskve do Tobruka odbila nemški napad

14. okt.—Tu so danes naznanili umik ruskih vojakov s treh strani in nekeleki so aktivni na vzhodni sovjetske prestolnice. Nemški vojski zemljevidi, ki so jih poslali časopisi, kažejo, da so nemške bojne črte od Moskve do Tobruka odbila nemški napad

14. okt.—Tu so danes naznanili umik ruskih vojakov s treh strani in nekeleki so aktivni na vzhodni sovjetske prestolnice. Nemški vojski zemljevidi, ki so jih poslali časopisi, kažejo, da so nemške bojne črte od Moskve do Tobruka odbila nemški napad

14. okt.—Vrhovno poveljstvo angleške sile v Tobruku, Libiji, poroča, da so nemški oddelki tankov napadli to trdnjavo, toda rezultata napada ne omenja. "Nemci so vrgli več tankov v napad na Tobruk," se glasi komunikacija.

Kairo, Egipt. 13. okt.—Vrhovno poveljstvo angleške sile v Tobruku, Libiji, poroča, da so nemški oddelki tankov napadli to trdnjavo, toda rezultata napada ne omenja. "Nemci so vrgli več tankov v napad na Tobruk," se glasi komunikacija.

Italijanska vojaška posadka je bila zdrobljena v spopadu s avstralskimi četami v nekem libijskem sektorju. Angleška bojna letala so metala bombe na italijanske parnike, ki so se nahajali v bližini obrežja severne Afrike. Eden parnik je bil potopljen, ostali pa poškodovani.

Angleži so metali bombe tudi na Bardijo, Derno in Bengazi, ki so poškodovale več vojaških naprav in zanetile požare.

Levičarske demonstracije v Santiagu

Policija zastražila ošična poslaništva

Santiago, Čile. 13. okt.—Okrog 22.000 levičarjev je včeraj paradiral po ulicah tega mesta in demonstriralo za demokracijo. Pohodniki so nosili slike predsednika Pedra Aguirre, predsednika Roosevelta, premierja Churchilla, Stalina in generala Charlesa de Gaulle, voditelja vseh svobodnih Francozov.

V paradi so bili avti, okrašeni s tovornimi avti in motorciklji. Demonstrantje so nosili napise s pozivi za preklic nevtralnosti, pomoč sovjetski Rusiji in borbo proti sovražnikom demokracije.

Parada se je mirno zaključila, toda posebni policijski oddelki so zastražili poslaništva Nemčije, Italije in Španije. Člani vlade ljudske fronte so bili deležni ovacij, ko so se izrekli za vso mogočo pomoč sovjetski Rusiji.

ADF NASTOPI PROTI RAKETIRJEM V UNIJA

Konvencija okrca po možnega justičnega tajnika

UNIJA PREKLICALA STAVKE

Seattle, Wash., 13. okt.—Na konvenciji Ameriške delavske federacije, ki se vrši v tem mestu, so se slišale zahteve glede iztrebitve raketirjev, ki kontrolirajo nekatere unije. Analiza raketirstva v unijah in napad na Thurmana Arnolda, pomožnega justičnega tajnika, prideta na dnevni red dneve.

Arnold si je nakopal jezo voditeljev ADF zaradi prosekucije nekateri unij. Možno je, da bo resolucijski odbor zahteval odstranitev Arnolda iz urada, ker je obtožil več unij monopolističnih tendenc in zarote z namenom kršenja protitrustnih zakonov. Voditelj ADF zanika obdolžitev glede zarote in trdi, da je njih namen le izboljšanje položaja delavcev na splošno.

Pričakuje se, da bo resolucijski odbor podprl Rooseveltov program glede pomoči sovjetski Rusiji, zaeno pa bo izjavil, da je komunizem sovražnik delavcev in da ga ta država ne sme trpeti.

Chicago, 13. okt.—Voditelji jeklarke unije, včlanjene v Kongresu industrijskih organizacij, so sinoči preklicali stavke v tovarnah Carnegie-Illinois Steel Corp. v South Chicago in Garyju, Ind. To so storili po naznanilu, da je premirje le začasno.

Spor med jeklarsko korporacijo in unijo je nastal, ko je slednja začela kampanjo za zaprtje delavnice. Unija je sklicala masne shode jeklarjev, na katerih so govorniki naglašali, da se bo borba za zaprtje delavnice nadaljevala.

Frank Grider, poddirektor jeklarske unije, je naznanil masno piketiranje jeklarn omenjene korporacije v Garyju, ki se prične v sredo. Okrog 6500 piketov bo oblegalo jeklarne. Carnegie-Illinois Steel Corp. je podružnica United States Steel Corp., največje jeklarske korporacije na svetu. V njenih tovarnah v Garyju je upošlenih okrog 22.000 delavcev.

Domače vesti

Obiski

Chicago. — Glavni urad SN-PJ in uredništvo Prosvete so 13. t. m. obiskali: Julija Slavec iz Louisvillia, Colo.; John in Josephine Vidmar, Frank Novak ter Fred in Helen Straub, vsi iz Livingstona, Ill.

Nov grob na zapadu

Kemmerer, Wyo. — Dne 9. oktobra je v tukajšnji bolnišnici umrla Josephine Zakotnik, stara 55 let in rojena v Igu pri Ljubljani. Pred nekaj leti se je s svojo družino vred priselila semkaj iz Minnesote. Kjer je družina bivala dolgo let. Tukaj zapuška moža in štiri sinove, enega sina v ameriški mornarici, v Michiganu hčer in v Minnesoti brata. Ni bile včlanjene pri nobenem podpornem društvu.

Clevelandске vesti

Cleveland. — Ob koncu minulega tedna je naglo umrla Jera Mravlje, roj. Osredkar, stara 72 let in doma iz Doba pri Domžalah na Gorenjskem. V Ameriki je živela 37 let in tu zapuška moža, dva sinova in hčer, v Rock Springsu, Wyo., pa drugo hčer. Bila je članica društva 142 SNPJ. — Dalje je umrla Margareta Vičič, roj. Zimmermann, stara 62 let in doma iz Mateje vasi pri Slivini. V Ameriki je živela 39 let in tu zapuška štiri sinove, dve hčeri in dve sestri. — Lauschetov kampanjski odbor poroča, da je pri županijskih primarnih volitvah 30. septembra volilo le 87 odstotkov slovenskih volilcev, ki so upravičeni voliti; 33% slovenskih volilcev je ostalo doma. Kampanjski odbor se zdaj trudi, da zdrami iz spanja vse slovenske volilce, da bodo volili stodostotno 4. novembra.

Hutcheson postal član odbora America First

Chicago, 13. okt. — General Robert E. Wood, načelnik odbora America First, ki vodi kampanjo proti Rooseveltovi politiki in vstopu Amerike v vojno, je naznanil, da je William L. Hutcheson, podpredsednik Ameriške delavske federacije in predsednik bratovščine tesarjev, postal član tega odbora. Hutcheson je bil načelnik delavske divizije republikanske stranke pri predsedniških volitvah l. 1932 in 1936.

Japonska napade Sibirijo?

Vojaške divizije zbrane v Mandžuriji

Cangša, Kitajska, 13. okt.—General Hsueh Jueh, vrhovni poveljnik kitajske armade v šestih vojni coni, je dejal, da je 32 japonskih vojaških divizij koncentriranih v Mandžuriji in da se pripravljajo na napad na Sibirijo. Tri vojaške divizije, ki so zdaj udeležene v operacijah pri Cangši, bodo transferirane v Mandžurijo.

General je dalje rekel, da se je vojna sreča obrnila v prilog Kitajski. V teku kitajske protiofenzive pri Cangši, ki se je pričela pred dvema tednoma, so Japonci izgubili 41.250 vojakov. Število vključuje ubite, ranjene in ujetе vojaške. Ena tretjina japonske oborožene sile je bila zdrobljena v bitkah s Kitajci.

Manila, Filipini, 13. okt.—Japonska je stavila zahtevo vladi francoske Indokine, da morajo priti indokinske železnice pod njeno kontrolo, se glase sem dospela poročila iz Sajgona. Dalje zahteva kontrolo nad pošto in komunikacijskimi zvezami.

Japonske čete so zasegle arzenal v Sajgonu, kjer je imela francoska bojna mornarica največjo radiopostajo. Japonski vojaški manevri so v teku ob meji med Indokino in Siamom.

Gandhi svari Združene države

Velika Britanija mora dati garancije

Wardha, Indija, 13. okt.—Mohandas K. Gandhi, vodja indijskih nacionalistov, je posvaril Ameriko pred vstopom v vojno in se celo izrekel proti aktivni pomoči Veliki Britaniji brez garancij. V razgovoru s reporterji je omenil, "da bi morala Amerika pretehtati vse okoliščine glede pomoči Veliki Britaniji. Vprašati bi morala, kaj se bo zgodilo v Indiji, Azijo in britanski poseščinami v Afriki in odkloniti pomoč Veliki Britaniji, ako ne bi hotela dati garancij glede svobode, ker s tem ne bi ničesar izgubila."

Gandhi je izrazil upanje, da se bosta obe, Velika Britanija in Nemčija, izrpal v tej vojni in se pobotali kot nepremagani državi. "Samo Severno morje ju loči," je dejal. Dalje je rekel, da bo vztrajal pri svoji politiki nenasilja. Če se bo Indijski kongres izrekel za drugačno politiko, ne bo ugovarjal, ker ima to pravico.

Iz neuradnih virov je prišlo poročilo, da se bodo voditelji kongresa, ki niso bili aretirani in vrženi v ječe, kmalu sestali na konferenci, katere se bo udeležil tudi Gandhi.

Klavniške kompanije prekličejo pogodbo z unijo

Chicago, 13. okt. — Lewis J. Jacobson, odvetnik treh klavniških kompanij, je izjavil, da bodo te preklicale pogodbo z unijo klavniških delavcev CIO. V klavniških teh kompanij je bila oklicana tavka pred tremi tedni. Prizadete so Illinois Packing Co., Agar Packing Co. in P. Brennan Packing Co.

Bivši justični tajnik Daugherty umrl

Columbus, O., 13. okt. — Harry M. Daugherty, bivši federalni justični tajnik in zaupnik predsednika Hardinga, je sinoči umrl po dolgi bolezni. On je bil zapleten v teapoddomski škandal in je resigniral, ko je senatni odsek vodil preiskavo zlorab v njegovem uradu. Daugherty je bil ob smrti star 81 let.

NADALJNI SRBSKI 'KOMUNISTI' USTRELJENI

Urednik češkega lista zastrupljen

MASNE ARETACIJE V FRANCIJI

Berlin, 13. okt.—Uradna časni-karska agencija DNB poroča iz Zagreba, da je bilo nadaljnjih 34 srbskih "komunistov" obsojenih v smrt v Travniku, Bosna. Enajst obsojencev je bilo paterem pamiloščenih in obsojenih na pet let zapora vsak, ostali pa so bili postavljeni ob zid in ustreljeni. Poročilo omenja aretacije 35 komunistov.

Dve osebi sta bili usmrčeni v Sarajevu. To sta bili neka srbska dijakinja in neki žid. Oba sta bila obsojena v smrt na obtožbo širjenja komunistične propagande.

(Neki ogrski list v Budimpešti poroča, da je bilo 30 komunistov ustreljenih v Cupriju, Srbija.)

Aretacije 35 oseb na obtožbo širjenja komunistične propagande so bile izvršene v provinci Sirmijem.

Drugo poročilo omenjene agencije pravi, da je Karl Laznovsky, glavni urednik prškega lista České Slovo, umrl in da je več drugih urednikov, ki so naklonjeni Nemčiji, zbolelo zaradi zastrupljenja. Vsi so bili odpeljani v bolnišnico. Urednike je povabil na kosilo neki "vodilni Čeh", čigar ime poročilo ne omenja. Agencija DNB govori o skrbno pripravljeni zaroti proti življenju urednikov "ki so zavzeli pozitivno stališče napram Nemčiji." Agitacija proti tem urednikom se je vodila na tujih radiopostajah s pozivi na Čeha, naj jih odstranijo.

Vojna sodišča v Pragi in Brnu so obsodila nadaljnje Čeha v smrt na obtožbo ekonomske sabotaže, pravi DNB. Najmanj 152 Čehov je bilo usmrčenih v češko-moravskem protektoratu od razglasitve izjemnega stanja pred dvema tednoma.

Pariz, 15. okt.—Policija je aretirala 1100 oseb v zadnjih dneh na obtožbo komunističnih in protidržavnih aktivnosti. Od junija, ko se je začel lov na uporne elemente, je bilo aretiranih 16.749 oseb. Policija je v tem času uprizorila navale na stanovanja in zasilila 76.500 ljudi v Parizu.

Arias se vrača v Panamo

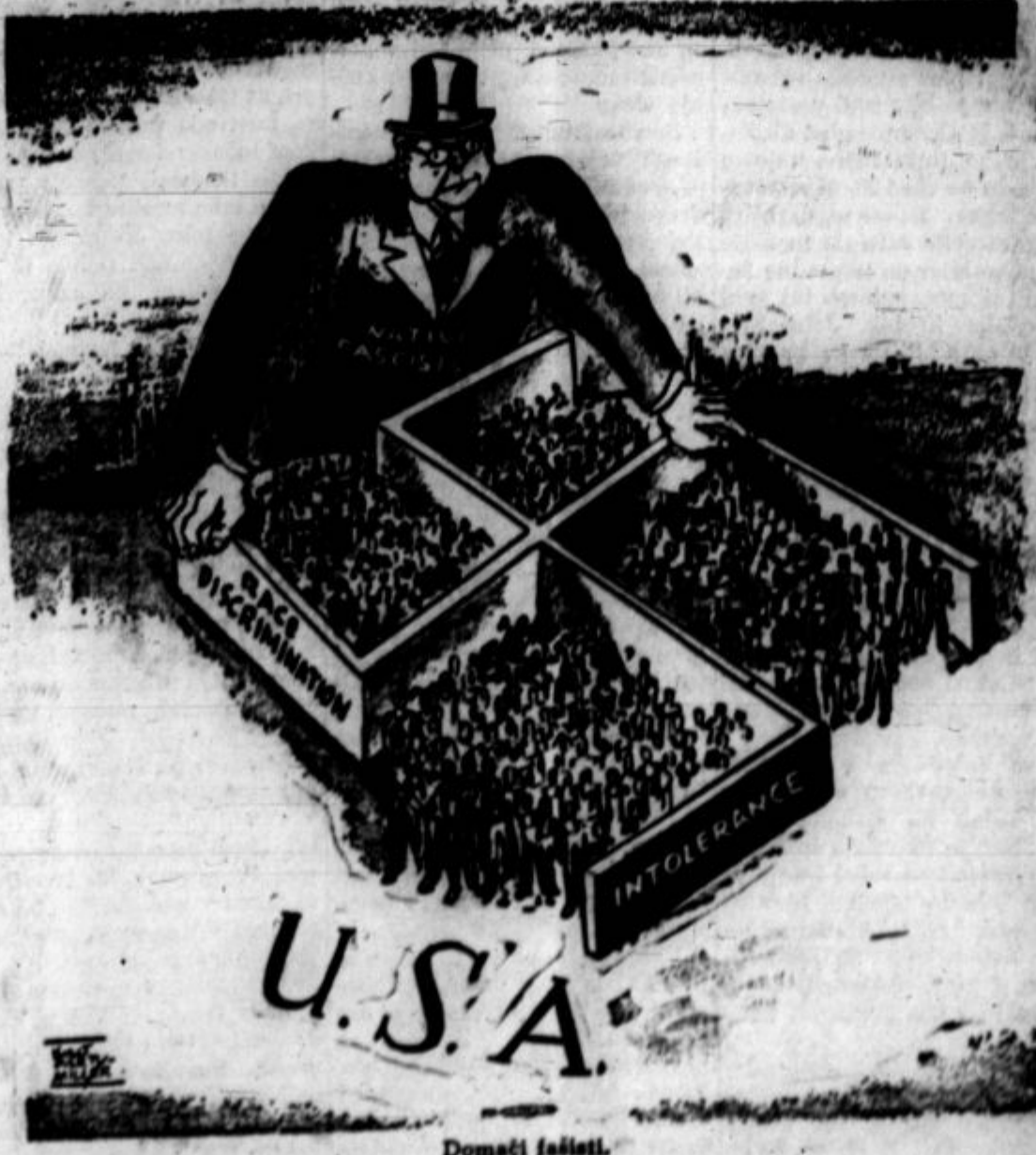
Bivšemu predsedniku preti aretacija

Panama City, Panama, 13. okt. —Dr. Arnulfo Arias, ki je bil odstavljen kot predsednik Paname v nekravem puču zadnji turek in potem pobegnil na Kuba, se vrača domov, kjer ga čaka aretacija in morda izgon. Ameriške avtoritete bodo prijele Ariasa, ko pride v cono Panamskega prekopa, in ga izročile panamski policiji kot nezadržljeno osebo.

Mnenje prevladuje, da se Arias ne bo upiral aretaciji. On baže pričakuje, da se bodo vplivni rojaki zavzeli zanj.

Nevarnost oborožene opozicije proti novemu panamskemu režimu je minila. Čez 50 oseb, ki so bile aretirane po puču, je bilo izpuščenih iz ječe.

Arias se je ukrcal v Havani, Kuba, na parnik Cefulu v soboto, ki je nato odinrl proti Christobalu, Panama. To pristanišče no mesto je v coni Panamskega prekopa.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENTGLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta; za inosemstvo \$2.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cicero \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (October 31, 1941), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

138

Slovanski kongres

Sklicatelji kongresa ameriških Slovanov, ki se ima vršiti prihodnji mesec v Pittsburghu, bodo morali marsikaj pojasniti slovenski javnosti, predno dobe toliko odziva, da bo to zborovanje res kakšen kongres. Pojasnilo mora priti ne samo glede tehnične strani—obseg predstavnosti, kako je glede stroškov itd.—temveč mora biti več luči tudi glede cilja samega.

Da bi kongres sklepal o načrtih boja za demokracijo in proti nacizmu, ne zadostuje. Ta načrt je ima in izvršuje ameriška vlada in vsi ameriški Slovani, ki verujejo v demokracijo, sodelujejo z vlado. Ali je za ta namen potrebna še posebna organizacija, opredeljena po narodnostih? Že danes je veliko preveč raznih narodnostnih "osvoboditvenih" in "pomožnih" odborov.

Če pa je glavni namen slovanskega kongresa—program nove Evrope po porazu diktatorjev in mesto slovanskih narodov v okviru bodočega mira, bo malo doseženo. Sklicatelji kongresa—ki nam razen Butkovića in Zemana sploh še niso znani—bi morali najprej objaviti program, da bi zainteresirani krogi lahko razpravljali o njem. Le na ta način se bi organizacije dobrega seznanile z namenom slovanskega kongresa in bi se demokracijo odločile, če hočejo prisostvovati na njem ali ne.

Tako pa vsa stvar izvira iz nekih samopostavljenih odborov, od nekih voditeljev, ki enostavno poživajo veliko maso organizacij—na stotine jih je!—na poljeje delegate, pa nič preciznega ne povedo, zakaj in kako.

Sklicana stvar ne more biti na ta način noben reprezentativni kongres, temveč bo le neformalna konferenca predsednikov in tajnikov podpornih in drugih slovanskih organizacij, kolikor se jih odzove. Razume se, da sklepi takšne konference ne morejo biti merodajni za nikogar.

Izolacionisti in židje

Senator Nye, znani izolacionist in veleapizar, je pred kratkim nastopil pred senatnim pododsekom, ki preiskuje—po prizadevanju izolacionistov in apizarjev—"filmsko propagando za vojno." Nye je nastopil kot priča in ob tej priliki je svaračel rekel, da med producenti ameriških filmov prevladujejo tujezemci, ki so večinoma židje.

Naslednji dan je predsednik Roosevelt prečital na svojem rednem sestanku s časnikarji besedilo telegrama, ki ga je poslal "neznamemu" senatorju. Besedilo se čita: "Pravkar sem čital knjigo, ki se imenuje Sveto pismo. Ta knjiga je zelo razširjena v Združenih državah. Spisali so jo vsi tujerodci, ki so večinoma židje."

Do danes še ni bilo nobene vesti v tisku, kaj je senator Nye odgovoril predsedniku Rooseveltu na gornjo vsebino telegrama—in če je sprejel migljaj, da je po njegovi logiki tudi biblija, ki je delo Judov, nevarna propaganda za potegnitev Amerike v vojno. . .

Statistika o nedržavljanih

Pred enim letom se je po zakonu registriralo okrog pet milijonov priselencev, ki še niso državljan. Federalni urad za registracijo je med tem dognal sledeče fakte o registriranih nedržavljanih:

Velika večina teh registriranih nedržavljanov so Italijani. Za njimi pridejo priseljenici iz Kanade, nato pa slede po vrsti Poljaki, Rusi in Nemci. Jugoslovanci je tako malo v primeri z ostalimi, da jih poročilo sploh ne omenja.

Ogromna večina (72 odstotkov) registriranih nedržavljanov je prišla v Ameriko pred letom 1924; 19 odstotkov jih je prišlo pred letom 1906.

Povprečna starost teh nedržavljanov je 48.2 let. (Federalni censusni biro navaja povprečno starost tu rojenih belokožcev 23.8 let po štetju leta 1930.)

Okrog 685,900 nedržavljanov je nepismenih, ker niso mogli podpisati svojega imena; povprečna starost v tej skupini je 60 let in 92 odstotkov teh je prišlo v Ameriko pred 1. julijem 1924.

Okrog pol milijona registrirancev se je izreklo, da bi radi postali državljan in 335,136 registrirancev je priznalo, da so že imeli prvi papir, a so pustili, da je propadel.

PRED DVAJSETIMI LETI

(Iz Prosvete, 14. oktobra 1921)

Domače vesti. V E. Palestinu, O., je umrl 29-letni John Hostnik iz Skofje Loke.

Delavske vesti. Konferenca za rešitev brezposelnosti, katero je sklical predsednik Harding, samo trati čas v Washingtonu.

Inosemstvo. V Nemčiji se kuha nova politična kriza zaradi izgube Šlezije.

Sovjetska Rusija. Iz Moskve poročajo o prvem velikem čiščenju komunistične stranke v Rusiji; na tisoče in tisoče članov je bilo pometanih iz stranke.

Glasovi iz
naselbin

Glas "Big Tonyja"

Clinton, Okla.—Poročam vam, da so mi na poti proti domu pričeli nagajati vremenski bogovi, a kljub temu nadaljujem potovanje. Včeraj je bilo kot iz škafa.

Ker mi je nemogoče poročati s poti vsem našim prijateljem in sorodnikom širom Amerike, zato poročam sproti na kratko v Prosveti. Do sedaj je šlo vse po sreči, "no car trouble." Prevozil sem že 5155 milj, pred sabo jih imam pa še okrog 1900. Pozdrav vsem našim prijateljem! Več poročam takoj, ko pridem domov. Mrs. in mr. Anton Tomšic.

Clevelandski paberki

Cleveland.—S tem mesecem so se preselile naše aktivnosti v naše narodne domove. Otvoritev sezone je bila v Delavskem domu na Waterloo 28. septembra, ko je Tone Eppich podal zanimiv program. Naselbina se je odzvala v lepem številu v znak hvalečnosti za njegove zasluge, katere si je iztekel s svojim udeleževanjem na naših narodnih deskah.

Tone je sam podal tri kuplete in nekaj koncertnih točk. Sodelovali so solisti Glasbene matice kot tudi mladina. Uspeh je bil lep, tako moralno kot finančno. To je vsaj delno priznanje Tonetu za njegovo sodelovanje pri raznih programih vsa ta dolga leta.

Dne 5. oktobra so nas presenetile pa naše Progressivne Slovenke s svojim diskuzijskim programom (round table). Vršil se je popoldne brez vstopnine in udeležba je bila še precej povoljna. Bilo je zanimivo poslušati, ko so te naše žene in dekleta pa tudi moški razpravljali o širjenju vzgoje med slovensko ženo. Bivša glavna tajnica Progressivnih Slovenk M. D. je podala pregled dosedanjega dela. Poročilo je bilo dobro zasnovano.

Ta "round table discussion" je nekaj novega med nami. Tega se je deloma lotila mladina. V diskuziji so bili: Mary Ivanush, urednica, Vatro Grill, miss Candon, mrs. Zakrajšek in Allich. Predmet je bil: "Naša mlajša generacija." Najbolj odločna in prepričevalna je se mi je zdela miss Candon, mogoče zato, ker sem jo najbolje razumel in ker je bila reško-jasna v govorjenju. Sploh pa mi je ugajalo vseskozi.

Kot rečeno, je to nekaj nov pojav med nami. Progressivne Slovenke vedno stremijo za intelektualni podvig samih sebe. Leto se vsakega vprašanja, ki jim je koristno z vzgojevalnega stališča. Kaj takega bi bilo koristno tudi za moške, ker kot očetov se to tudi moških precej tiče.

Po diskuziji je bila večerja in po večerji ples s prosto zabavo. Zastopana je bila tudi postojanka št. 5 iz Conemaugha. Zastopala jo je mrs. Mele, tajnica krožka in se med nami zabavala ves večer. Želeli je, da bi se ta organizacija hitreje in bolje razvijala. Kjer so napredne žene, tam bi morale imeti tak svoj vzgojevalen krožek. John Zigmund je obljubil, da ga bo skušal organizirati v Strabunan, Pa. Torej John, obljuba dolg dela! J. F. Durn.

Še malo o svetovni vojni

Oglesby, Ill.—"Vsi so prihajali, njega ni bilo." Tako je rekla marsikatera mati, žena, dekle, oče in starček v zadnji svetovni vojni, ko so vlaki prihajali z begunci in ranjenci. Prihajali so nam najprej begunce iz Galicije, večinoma žene, otroke, starke in starčke.

Blizu kolodvora v Brezicah stoji prazna tovarna, v kateri so nekoč izdelovali pancirne palice. Sneg je naletaval in burja pihala in tisti nesrečni ljudje so morali v tisto fabriko, kjer so dobili peč, drva in slamo za ležanje. Potem so zanje postavili barake. Ljudje so jim nosili vse potrebno in jim pomagali kolikor so mogli.

Spominjam se dveh lepih mladih deklet, ki sta postali matere, ne vedoč, kdo je oče. Tožile so ruske kozake. Rekle so, ko so prišli v njih hišo, vse so pokradli,

kar so mogli, pa tudi z materjo vred se jim niso mogle ubraniti. Tako so tožile te begunkice iz Galicije—govorile so poljsko.

Kmalu potem so prišli prvi ranjenci. Zanje so izpraznili nemško in slovensko šolo, graščino grofa Attemsa, prvo nadstropje okrajne bolnišnice in mnogo drugih prostorov. Ker ni bilo moških strežnikov, smo pomagale dekleta in žene. Sicer so imeli s seboj tudi sanitetce, zdravilne in strežnice.

Kmetje so dajali vozove na razpolago, kakor tudi tople sobe, hrano in vse, kar so mogli. Pogled na te bolnike je bil žalosten. Imeli so sicer obvezo prve pomoči, ampak to je bilo le po imenu. Upravitelj bolnišnice je prosil za pomoč in smo se priglasile. Čistile smo sobe, izpirale rane, jim nosile hrano po sobah in kar je katera znala ali kar je odkazal zdravnik. Ta je bil zelo strog: zjutraj report, zvečer report; zmiraj nas je vizitiral, če smo zdrave in dajal stroge ukaze. Med tem ko so se strežnice Rdečega križa zabavale po kavarnah v oficirji in drugimi, smo me morale delati in zvečer po osmi uri ni smela nobena izmed nas ven na cesto; če je šla, je izgubila delo in ime.

Pomagale so tudi vse mestne ugledne žene in dekleta. Ni bilo nobenega prepira, nobenega sovraštva. Razumeli smo se vsi, dasi nismo poznali nikogar, ne beguncev, ne ranjencev. Iz usmiljenja do bližnjega smo naredili vse.

Kdo ve, kako delajo sedaj z našimi ljudmi? Največ jih bo pomrlo radi zime, gladi in žalosti. Jaz bi skočila v Savo, kakor je to storila Cvetka, ki ni hotela poročiti Italijana.

Prišlo je tudi pomanjkanje. Sladkorja ni, pšenične moke ni, le črne otrobe smo imeli in še teh zelo malo. Dostikrat smo se "spodrecale", očetove škornje sem obula in šle smo po vaseh za mlekom. Upravitelj bolnišnice je dal denar. Prinesle smo velike kante mleka, da so nekateri bolniki dobili belo kavo (prežgan ječmen, to je bila kava), drugi pa le črno brez sladkorja. Če je bilo lepo vreme, so kmetice same prinesle, če je bil sneg do pasu, brez tira in povrh še zima, smo morale same po vaseh po mleko, če smo ga še kaj nafahtale. Ampak po snegu gaziti je bilo tudi lušno, veliko špasa.

Smrt je pridno kosila. Kako pokopljejo nepoznane vojake, to vsi vemo in o tem ne bom pisala—po štiri, pet, šest v en grob, seveda z vojaško častjo. Posebno ko je prišla španska mrzlica, malarija, difterija, gripa itd., so umirali kot muhe v pozni jeseni. Vsi so prihajali, mati, otroci, žene, znanci, prijatelji v bolnišnico na obisk, pa tudi po zadnje slovo.

Spominjam se nekega nemškega vojaka, ki mi je rekel: "Zapomnite si, Amerika bo še drago plačala za dejstvo, da je šla v vojno, pretrgala nekakšen zakon, da bo ostala nevtralna. Mi bi bili že davno zmagali, vojna bi bila že davno končana, če bi Amerika ne pošiljala sredstev. Čas bo prišel, ko ji bo vsa trgovina odvzeta. Nemčija se bo maščevala." Drugi dan je umrl. Mislim, da je že fantaziral.

Vse je bilo dobro, dokler me ni zdravnik vzel v operacijsko sobo, kjer sem mu morala kuhati instrumente, rokavice, pripraviti vse drugo in držati posodo, ko je operiral ranjence, jemal kroglice ven, žagal zmrznjene noge itd. Ranjenca so privežali na operacijsko mizo. Dokler smo imeli uspešna sredstva za anestezijo, je šlo, potem je pa šlo tega zmanjkalo. Upitje in ječanje bolnikov mi je šlo na živce, pustila sem službo v bolnišnici in potem hodila delat, kjerkoli sem mogla zaslužiti kakšno krono.

Vojne je bilo konec. Prišlo je povelje, da mora vsaka hiša razobesiti zastavo. Rodila se je Jugoslavija. Nemci v Brezicah so niso hoteli podati radi sramote, ker so bili oni prej gospodarji v okrajnih in deželinskih uradih. Prišlo je povelje: kdor v nedejo ne razobesi slovenske zastave,

bo moral mesto zapustiti. In tako je bilo. Veletrgovci Matheis, Dell Cott, Znidaršič, po poklicu apotekar in največji hujskač—vsi so morali iti, kakor tudi bratje Druškovič, Grebenec, učiteljice Potočnik, Wilhelmina Burian, nemški učitelji, poštni uradniki, okrajni glavar in mnogi drugi so šli v Graz. Svoje imetje so prodali za majhen denar, samo da so ostali Nemci. Niso se hoteli podati Slovencem. Dr. Heller, okrajni zdravnik, in dr. Hudolist in več drugih profesoristov so se podali radi služb.

Brezlički Nemci so bili v resnici iztirani iz mesta na povelje Srbov. Svoj denar so izmenjali v nemške šilinge in marke in ko je prišla inflacija, je bil nemški denar brez vsake vrednosti. Trgovci Matheis je umrl zelo reven. Pred tremi leti sem govorila v Celju in Rogaski Slatini z njegovo hčerjo, sedaj gospa Oswatich. Povedala mi je, da njene sestre Greta, Vally in Hanzi težko delajo za obstanek. Postali so reveži, kot smo mi; nekaj pa je bila taka slava!

Mi smo se veselili ob prevratu, da bodo Brezlički zdaj slovenske—slovenski uradniki, slovenski učitelji itd. Pa smo se presneto varali. Nekega dne pridejo Zagrebčani in Srbi na konjih v uniformah. Velika povorka jih je bila. Tudi Jelčićeva godba je igrala. Šli so naravnost v Slovenski dom. "Srb, Hrvat Slovenec—to jest bratrstvi vjenac. Zovi, samo zovi, svi če Sokolovi za te života dati." Tako so prepevali.

Kmalu potem smo dobili: Okrajni glavar—Srb, sodnik—Srb, financer—Srb, učitelj—Srb in učilišče civilno, postaje-načelnik—Srb. Vse glavne službe so dobili Srbi, Slovenci so bili le pomožni uradniki. Kmalu potem so prepevali: "Lepa naša domovina, nima kruha, nima vina . . ." Tako je bilo s Slovenci takrat. Braće šuti i gladi brado!

Theresa Dušak.

O obisku po Kanadi

Sharon, Pa.—Kakor mnogo drugih, tako smo se tudi mi sredi julija odpeljali proti Kanadi. Bili smo: Tony Bogolin in njegovo vozilo, L. Godina in njegova žena, Louis Račić iz Girarda in podpisani.

Več rojakov me je že vprašalo, če je v Kanadi res toliko rib, fazanov in zajcev kot je zadnjič pisal Tone Klemenčič, ali je le lagal. Tako me največ lovci sprašujejo. Vse je res, kar je on pisal, jim pravim. Lahko bi še več pisal, če bi bil tam kot smo bili mi. Kaj bo Toronto—to je skoraj doma!

Mi smo bili tako blizu severnega tečaja, da sem prav naravnost videl nekega Eskima, ki je z oljem mazal tisto os, na kateri je zemlja nasajena. Tam je bilo tudi dosti lovcov, ki so lovili tiste bele medvede. Ti so tako krotki, da jih kar z golimi rokami lovijo.

Naj povem, kako dobili mlade medvede. Malo soli mu daš, pa gre za tabo kamor hočeš. Za stare medvede pa zadostuje samo šnof tobaka: denes ga na kamen, pride medved, pošnoffa, nakar začne tako strašnošno kihati, da z glavo tolče ob kamen toliko časa, da omedli (lahko se tudi ubije), potem pa napraviš z njim, kar hočeš.

Se nekaj, kar bo marsikateri mislil, da ni mogoče. Nazajgrede se ustavimo pri nekem jezeru, da vidimo, kakšne so ribe. Glej, same postvri in ščuke, pa toliko jih je bilo, da so kar ena vrh druge plavale. "Ali bi ne bilo dobro, da bi jih nekaj naložili in spekli?" pravi nekdo. Godina se brž sezuje, si hlače zavija in gre v vodo. Seveda, kar z rokami jih je metal ven na breg. Hitro pripravimo ogenj in v 15. minutah smo jih že obirali.

Potem se pa vlečemo pod bližnjo staro tepko. Kar zagledam v vrhovih veliko gnezdo in nekaj starih fazanov okrog po vajah. Pa pravim: "Gotovo so tu di mladi v gnezdu; kdo bo splezal gor?" Ker se ni hotel nihče prijaviti, sem šel sam. Ko pridem do gnezda, zagledam devet mladih fazanov. Vidim, da so že dosti veliki. Kar z nami bodo šli. Bogolin nastavi klohub in jaz mu jih notri zmečem. K sreči smo imeli s sabo bakso, v katero jih denemo, jim damo koruze, da ne bodo lačni, pre-

vidno zapremo in vse skupaj privežemo na "bumper" ali odbičaj, potem pa hajdi domov. Med potjo se nismo nikjer ustavili, ampak šli z našimi fazani naravnost domov in se ustavili šele na Bogolinovem dvorišču.

Ko izstopimo, zagledamo na strehi avta sedem starih fazanov. Torej cela fazanska družina. Videlo se je, da stari niso hoteli ostati brez mladičev. Bogolin je vse skupaj v kurnik zaprl. Ker je mesar, mu bodo gotovo prav prišli, ko mu bo kosilo zmanjkalo. Pa dovolj tega.

Naj povem, kaj smo še videli. Kako je do Toronta, ste že zadnjič slišali od Klemenčiča. Od Toronta naprej po cesti 11 vsega zmanjkaje: ni sadnega drevja, ne ptičev, samo kakšno črno kavko ali vrano vidiš, drugače nič.

Ko smo prišli v Colander, smo šli gledat tistih pet sester, petorke. Sedaj so stare nekeko sedem let. Skoraj so se mi videle kot jetnice. Vse poslopje je zamreženo in s policijo zastraženo. Odprto je vsak dan eno uro dopoldne in eno uro popoldne. Pred vhomom je zvočnik, iz katerega slišiš glas, da ne smeš s sabo vzeti nobenega fotografskega aparata in obnašaj se kolikor mogoče tiho, da bi deklice ne razburjalo.

Tisto poslopje je okroglo, ima verando in okna vsa zamrežena. Notri imajo majhen vrt, da se petorke lahko igrajo. Pri njih je bila še ena druga punčka, mogoče sestra, in nadzornica. Vstopnine ni nobene, zapraviš pa lahko. Tam na strani imajo namreč dve veliki poslopji, kjer prodajajo razne suvenirje ali spominke. Lahko kupiš, kar hočeš in vse je precej drago. Kot sem videl, delajo dobro trgovino. Ljudi pride tja vsak dan toliko kot v starem kraju na kakšno veliko božjo pot. Po večini govore samo francosko, dasi razumejo tudi angleško.

Ne vem, kaj imajo tam v Kanadi za eno neumno navado. Po gostilnah in restavracijah imajo dvoje vrste stola: ene za moške, druge za ženske. Nekeje smo šli na kosilo. Ko pridemo notri, si poiščemo mizo, da bomo vsi skupaj. Pa brž prileti nekdo, pocuka Godinovo in jo odpelje v drugo sobo. "No, Lojze, vidiš vraga, so ti že ženo odpeljali!" Kar pride tisti človek še po nas in nam pove, da tista soba je samo za moške, mi pa lahko gremo tja, kjer so ženske. Torej ženska ne sme v moško sobo, moški pa lahko gre v žensko sobo. Ne vem, ali imajo tako vero ali kaj.

Bili smo v Sudburyju pri J. Slovincu, ki je Bogolinov bratranec, še samec, ker tam ni deklet kot pri nas v Ameriki; tam je nekako tako kot je bilo v Ameriki med nami pred 30 leti.

Na "boardu" smo bili kar v dveh krajih: tarp, kjer stanuje J. Slovinc in pri J. Žičkarju. Ta je pa oženjen, ima mlado ženo, ki je izvrstna kuharica. Tam je še več samcev, toda njih ime nam sem pozabil. Edino L. Račića ne morem pozabiti, ker je tak humorist, da bi ga zmeraj poslušal. Naj povem, da si nista nič v sorodu s tem Račićem, ki je bil z nami, dasi sta blizu skupaj doma.

Proti Sudburyju smo se vozili po cesti 17. Tam je zelo dolgočasno. Drevje, kolikor ga je, so same majhne smreke, kakšen pritlikav hrast in breza. Sem pa tam je kakšna farma. Poslopja so takšna, da je čudež, da pozimi vse skupaj ne zmrzne, ljudje in živina. Tam so nam pravili, da je taka zima, da zmrzne zemlja štiri do pet čevljev globoko. Če tam človek umre pozimi, ga ne pokopljejo, marveč ga položijo v mrtvašnico in čakajo pomladi, da se zemlja otopi. Prej pa še dajo vedeti sorodnikom, kdaj ga bodo pokopali.

Ko se peljemo proti Sudburyju, se pred nami odpre pokrajina samega kamenja. V nekem kraju smo tam izstopili in sneli nekaj slik, ker smo se balli, da ne bomo več kaj takega videli. Pa smo se motili. Louis Račić pravi: "Tukaj bi človek lahko pa denar napravil, ako bi začel delati bruse. Kamenja je gotovo zastoj dobil, ali pa zelo poceni."

Prva naša postaja je bila pri Johnu Urbančiču, kjer so nam prav lepo postregli in tudi spali smo tam. On ima prav lepo urejeno farmo. Obiskali smo tam

še par rojakov, ki imajo vsi le farme in se dobro imajo. Ti jake žive kakih 25 milj od arške meje, od Niagara Falls. Lahko bi še veliko napisal, ampak naj to zadostuje. Zdravljeni vsi!

Jos. Cvelbar, 202

Poročilo s potovanja

Cleveland.—Ker prej nisem imel časa, da bi poročal o tem zadnjem potovanju po notrnosti, in sicer valed tega, ker prišlo vse naenkrat: preden enotnega dneva v Chicago, tem pa združitev konvencij, bom zdaj izpolnil svojo obliko in poročal na kratko. Naslednja La Salle v okolici Waukegan, North Chicago sem že pred opisal, tudi larsko predlaskim, torej se, a tem som ne bom zdaj bavil.

Proti Chicagu sem se ponovno po železnici New Central, na kateri je od menda še najboljša postaja. Na postaji La Salle v Chicagu sem čakal eno uro, potem odšel v lepo slovensko bino La Salle, Ill.

Moja prva pot tam je bila mojim starim prijateljem Franku Martinjaku. Po običajni pozdravu me mrs. Martinjak koo vpraša, če sem malo lačen. Ker dobro vem, da njej vsi izgovori nje ne pomagajo, sem stvar kar nič ne stila. Njeno gostoljubnost pojo tudi mnogi drugi rojaki disis v La Sallu ali dr. Frank Martinjak je dober šar, naprednjak in izvrsten ljar. Svojo moderno popravnico ima v središču mesta in gre dobro, ker nudi vsakemu bro potrebo. Z njegovo dno se poznamo že od mojega vega potovanja leta 1917-18, krat so živeli v Johnstonu, Ill., in od tedaj smo si dobri jatelji.

Drugi moj dober prijatelj dobrotnik je korenina Vito Obed, star naseljenec v te selbini in menda ustanovitelj društva 2 SNPJ in že mnog njegov predsednik. On je dober mizar. Ko se oglašam njem in pojamram, da ne vozila, je on takoj pripravljen postati šofer "večnega polka"; pelje me kamorkoli in sicer ne samo enkrat ali uro, marveč kar cele dneve soboto in dedeljo. To se je dilo tudi zadnjič.

In kot predlaskim in la je nas tudi to pot zbralo skupaj, on pa nas je vozil izil v svojem novem avtu Sallu, Oglesbyju in okolici. ljalji smo se tudi na farme in napredni Poharjev žini. To vam je bila agi in zraven še vsake vrste zabava. Kajpak, da lačni bi bili, še manj pa žejni, ker tam imajo ječmenovec in lezno". Seveda smo se tu izleteletki našim slovenskim stilkničarjem, zvestim nam kom in naročnicam Proletarca in Cankarjeve glasnika.

Prav lepa in velika za neutrudljivemu šoferju bra du in našim spremljevalci Johnu Krncu, Kristini Nadv in Terezi Dušakovi. To je bila vesela družba, kakršne najde v vsakem grmu brez vsake najmanjše pr nosti! Saj veste, da "večni potnik" še v koruzo neče manj pa, da bi se šel ko ženskami, čeprav v kopaln leki. Vem, da ste bili vsi razočarani nad "popotni sramežljivostjo, ampak ne čete. Nedolžnost in srčnost sta dve lepi čednosti, ki jih ohrani. (Ta je pa lepji kot sem bil jaz stoddast vami zadovoljen, tako upa ste bili tudi vi z menoj.)

Kot sem bil jaz stoddast vami zadovoljen, tako upa ste bili tudi vi z menoj. Me še pot nanesa k vam, se mi priporočam še za nadaljnje delovanje vaše vesele sklope. Poslednja zavraha v Oglesby Poslednja sledečim: Družina La Sallu sledečim: v sestri nee za prenočišče in v sestri potrebo, kot tudi za ročno ročnino na Cankarjev glasnik druge napredne liste, ki imate: prav tako hvala Na nikovim za skrb in post mrs. Hrastar in vsem di starim in novim naročnik naročnicam, Martinjakovi Obodovim, Leo Zevniku in žini, tako tudi SND za vse ške informacije in druge veda tudi Josephu Novaku me je tudi zvil okrog. Nadalje lepa hvala (Dolje na 2. strani.)

Devetnajsta redna konvencija SNPJ

DEVETNAJSTA SEJA

v sredo, 24. septembra popoldne

Predsednik br. Petrovich odpre sejo ob eni uri popoldne. Za sejo te seje imenuje br. Podborška in Horvata.

Prisotni: Erazem Gorshe čita zapisnik sedemnajste seje, ki je bil pripravljen za odhod.

Poročilo poverljivega odbora se sprejme. Lotrich čita pozdrav konvenciji od mladinskega krožka štev. 12. Midwaya, Pa. Dalje br. Lotrich poroča, da se bo delegacija iz Chicago in zapad skupno odpravila z vlakom, če kdo nima drugih obveznosti, zvečer ob 9. uri po vzhodnem času in je vse pripravljeno za prevoz iz hotela na postajo. Naj bo torej ob tem vsak pripravljen za odhod.

Jankovich predlaga, ako konvencija ne sklene svojega dela v pet popoldne, da zborujemo nepretrgoma naprej do zaključka konvencije, in sicer brezplačno za nadurni čas. Predlog sprejeto v večini glasov.

Prvi odbor poroča izid glasovanja za III. okrožnega podpredsednika, pri katerem je Ray Travnik dobil 209 glasov, Josephine 66 glasov in Carl Samanich 53 glasov. Skupaj je bilo 328 glasov. Izvoljen je Raymond Travnik, ki se za zbiranje zaupanja in obljuba, da bo vršil svojo nalogo kot članstva in organizacije.

Drugi odbor poroča izid glasovanja za IV. okrožje. Br. gl. pred. Cinkar pojasnjuje obsežnost tega okraja. Nato so nominirani sledeči: Leo Schweiger, John Spiller, Christina Stritar, Josef Fleischhacker in John Klanšek.

Prvi odbor poroča izid glasovanja za III. okrožnega podpredsednika, pri katerem je Ray Travnik dobil 209 glasov, Josephine 66 glasov in Carl Samanich 53 glasov. Skupaj je bilo 328 glasov. Izvoljen je Raymond Travnik, ki se za zbiranje zaupanja in obljuba, da bo vršil svojo nalogo kot članstva in organizacije.

Drugi odbor poroča izid glasovanja za IV. okrožje. Br. gl. pred. Cinkar pojasnjuje obsežnost tega okraja. Nato so nominirani sledeči: Leo Schweiger, John Spiller, Christina Stritar, Josef Fleischhacker in John Klanšek.

Prvi odbor poroča izid glasovanja za III. okrožnega podpredsednika, pri katerem je Ray Travnik dobil 209 glasov, Josephine 66 glasov in Carl Samanich 53 glasov. Skupaj je bilo 328 glasov. Izvoljen je Raymond Travnik, ki se za zbiranje zaupanja in obljuba, da bo vršil svojo nalogo kot članstva in organizacije.

Drugi odbor poroča izid glasovanja za IV. okrožje. Br. gl. pred. Cinkar pojasnjuje obsežnost tega okraja. Nato so nominirani sledeči: Leo Schweiger, John Spiller, Christina Stritar, Josef Fleischhacker in John Klanšek.

Prvi odbor poroča izid glasovanja za III. okrožnega podpredsednika, pri katerem je Ray Travnik dobil 209 glasov, Josephine 66 glasov in Carl Samanich 53 glasov. Skupaj je bilo 328 glasov. Izvoljen je Raymond Travnik, ki se za zbiranje zaupanja in obljuba, da bo vršil svojo nalogo kot članstva in organizacije.

Drugi odbor poroča izid glasovanja za IV. okrožje. Br. gl. pred. Cinkar pojasnjuje obsežnost tega okraja. Nato so nominirani sledeči: Leo Schweiger, John Spiller, Christina Stritar, Josef Fleischhacker in John Klanšek.

Prvi odbor poroča izid glasovanja za III. okrožnega podpredsednika, pri katerem je Ray Travnik dobil 209 glasov, Josephine 66 glasov in Carl Samanich 53 glasov. Skupaj je bilo 328 glasov. Izvoljen je Raymond Travnik, ki se za zbiranje zaupanja in obljuba, da bo vršil svojo nalogo kot članstva in organizacije.

Drugi odbor poroča izid glasovanja za IV. okrožje. Br. gl. pred. Cinkar pojasnjuje obsežnost tega okraja. Nato so nominirani sledeči: Leo Schweiger, John Spiller, Christina Stritar, Josef Fleischhacker in John Klanšek.

Prvi odbor poroča izid glasovanja za III. okrožnega podpredsednika, pri katerem je Ray Travnik dobil 209 glasov, Josephine 66 glasov in Carl Samanich 53 glasov. Skupaj je bilo 328 glasov. Izvoljen je Raymond Travnik, ki se za zbiranje zaupanja in obljuba, da bo vršil svojo nalogo kot članstva in organizacije.

Drugi odbor poroča izid glasovanja za IV. okrožje. Br. gl. pred. Cinkar pojasnjuje obsežnost tega okraja. Nato so nominirani sledeči: Leo Schweiger, John Spiller, Christina Stritar, Josef Fleischhacker in John Klanšek.

Prvi odbor poroča izid glasovanja za III. okrožnega podpredsednika, pri katerem je Ray Travnik dobil 209 glasov, Josephine 66 glasov in Carl Samanich 53 glasov. Skupaj je bilo 328 glasov. Izvoljen je Raymond Travnik, ki se za zbiranje zaupanja in obljuba, da bo vršil svojo nalogo kot članstva in organizacije.

Drugi odbor poroča izid glasovanja za IV. okrožje. Br. gl. pred. Cinkar pojasnjuje obsežnost tega okraja. Nato so nominirani sledeči: Leo Schweiger, John Spiller, Christina Stritar, Josef Fleischhacker in John Klanšek.

Prvi odbor poroča izid glasovanja za III. okrožnega podpredsednika, pri katerem je Ray Travnik dobil 209 glasov, Josephine 66 glasov in Carl Samanich 53 glasov. Skupaj je bilo 328 glasov. Izvoljen je Raymond Travnik, ki se za zbiranje zaupanja in obljuba, da bo vršil svojo nalogo kot članstva in organizacije.

Drugi odbor poroča izid glasovanja za IV. okrožje. Br. gl. pred. Cinkar pojasnjuje obsežnost tega okraja. Nato so nominirani sledeči: Leo Schweiger, John Spiller, Christina Stritar, Josef Fleischhacker in John Klanšek.

prilne volitev z listki, se br. Stonich premišli in odkloni nominacijo v prid br. Trojarju, ki ostane sam kandidat in konvenciji predsednik proglasi br. Trojarja za soglasno izvoljenega za namestnika bolniškemu tajniku.

Br. Stokel odredi izvolitev dveh namestnikov v glavni nadzorni odsek. Sledi nominacija. Predlagani so Carl Samanich, Fifolt, Jelenich, Žigman, Klun, Cipeich, Sustarsich, Karish, Grills in Durn.

Nominacijo so sprejeli in pri prvem glasovanju prejeli sledeče število glasov: Fifolt 80, Durn 72, Klun 72, Samanich 67, Jelenich 62, Grills 58, Žigman 51, Sustarsich 21 glasov. Ker pri tem glasovanju ni noben kandidat izvoljen z zadostnim številom glasov, konvenciji predsednik br. Stokel odredi ožjo volitev med štirimi kandidati, ki so pri prvih volitvah prejeli največje število glasov. Da se prihrani na času in pospeši zaključek konvencije, odstopita prostovoljno dva kandidata iz tekme, ki imata priti na ožjo volitev, in sicer br. Samanich odstopi v prilog br. Fifoltu, ki je proglasil za izvoljenega kot prvi namestnik, br. Klun pa odstopi od kandidature v prilog br. Durnu, katerega predsednik proglasi za izvoljenega za drugega namestnika v gl. nadzorni odbor.

Preide se zopet na debato, ki je bila v teku še na prejšnji seji, da li konvencija izvoli urednika za urejanje angleškega dela glasila Prosveta ali da ostane po starem kot je sedaj.

Delegat predlaga, da se debata zaključi. Predlog je podpiran in sprejet. Pravico govora imajo še vsi oni, ki so se na dopoldanski seji prijavili za besedo.

Br. Dr. Arch izjavlja, da je zdravnik za zdravljenje bolnih ljudi. Kot zdravnik pa je dognal in je mnenja, da so bolne tudi angleške strani glasila Prosvete in treba je najti zdravnika, ki jih bo ozdravil. Ta zdravnik bi bil na konvenciji izvoljen urednik angleškega dela Prosvete. Na konvenciji izvoljen urednik angleškega dela Prosvete bi brez dvoma izdatno izboljšal te kolone in za svoje delo bi bil odgovoren gl. odboru in konvenciji kot je sedaj urednik. Glasila drugih jugoslovanskih podpornih organizacij že imajo posebne urednike za angleške strani in v tem prednjačijo nam. Čemu ne bi mi izvolili istotako urednika tukaj, sedaj, za angleški del Prosvete, kateri bi se bolj zanimal za gibanje mladine, angleško poslušajoča društva in za mladinske krožke? Apela na zbornico, da se to uvede. Predlaga, da ta konvencija izvoli urednika za angleški del glasila Prosvete, ki bo odgovoren za svoje delo gl. odboru in konvenciji.

Predlog je podpiran. Br. Becek pravi, da je angleški del Prosvete sorazmerno zadovoljiv. Seveda bi se dale še izboljšati te kolone, ampak o tem naj sedaj konvencija odloči.

Br. Frank Zaitz pravi, da ima Prosveta sedaj dovolj urednikov in je najbolje urejevan list, bodisi v slovenskem ali angleškem delu, izmed vseh slovenskih listov v Ameriki. Prizna, da je odbor za resolucije prejel od br. Grilla tozadevno resolucijo, ki predvideva izvolitev urednika za angleški del glasila Prosvete na konvenciji, ampak odbor se je večinoma zedinil, da je ne upošteva in ne predloži konvenciji, pač pa jo je resolucijski odbor oddal odboru za pravila, če hočejo oni uvaževati in prinesiti novo točko glede teka pred konvencijo, kar pa tudi niso storili. Resolucijski odbor smatra, da je sedanjí sistem dober in da je dovolj urednikov že sedaj v gl. uradu za urejanje enotnih publikacij.

Br. Lisch ugovarja trditvi br. Zaitza, da je angleški del tako perfekten, da bi se ga ne dalo nič več izboljšati. Je mnenja, da bi izvoljeni urednik bolj gledal za dobro urejanje angleške strani, kot se pa sedaj gleda na to.

O zadevi govori še br. Trojar in Yeran.

Br. Grill pravi, da mu ni bilo sporno, če se je kaj ali nič ukrenilo glede njegove resolucije. Po vseh videzih sodeč pa je bil namen odbora to resolucijo pokopati, zato je ni noben odbor uvaževal. Ampak resolucija je na mestu, da se o nji tukaj govori, ker je važna za bodočnost SNPJ in za angleški del glasila Prosvete, zato je povprašal, kaj se je zgodilo z njo.

Br. Potokar pravi, da resolucija ne spada odboru za pravila, da so resolucije res prejele in bil je pod vtisom, da je bila po predsedniku tega odbora vrnjena prvemu ali resolucijskemu odboru, kamor spada.

Br. Molek pojasnjuje, da resolucijski odbor nikakor ni hotel pokopati te resolucije, toda se ni z njo strinjal in je ni odobril. Namen te resolucije je, da usli enega uradnika več v gl. izvršni odbor, to je vse. Prosveta ima sedaj dovolj urednikov in jih ne potrebuje več. Kaj bi storili s sedanjimi uredniki pri Prosveti, če bi slučajno še enega tukaj izvolili? Sedanji pomožni uredniki so organizirani pri uniji CIO, imajo pogodbo z gl. izvršnim odsekom SNPJ in se jih ne more kar tako postaviti na ceste.

Lotrich pravi, da v slučaju, če zbornica odglasuje za izvolitev takega urednika, predlaga, da naj bo urednik angleške strani član gl. izvršnega odseka, kar naj bi bil dodatek k dr. Archovem predlogu.

Dr. Arch sprejme k svojemu predlogu dodatek br. Lotricha. Konvenciji predsednik br. Stokel ugotovi, da z ozirom na to, ker ta resolucija doslej še ni bila predložena konvenciji in je sedaj na vrsti o njej prvo glasovanje za sprejetje ali odklonitev, zadostuje za sprejetje ali odklonitev navadna nadpolovična večina glasov.

Sledi glasovanje z dviganjem rok. Za sprejetje resolucije je 148 glasov, proti pa 130. Ostali se vzdržijo glasovanja za eno ali drugo stran.

Br. Medvešek pravi, naj se sklep konvencije telefonično sporoči pomožnim urednikom pri Prosveti, da bodo lahko kandidirali za urednika, če hočejo.

Br. Stokel naroči odboru za plače, da se posvetuje in predloži zbornici predlog, kakšna naj bi bila plača za urednika angleške strani.

Medtem nastane v dvorani velik hrup, ki ga povzroče poraženi glasovalci v tej zadevi. Sledijo zahteve za poimensko glasovanje o tej resoluciji.

Br. Miakar predlaga, da se o resoluciji poimensko glasuje in vsak delegat in gl. odbor mora glasovati na en ali drugi način, ne pa da kdo ostane kar tiho. Predlog je podpiran in sprejet z več kot dvetretjinsko večino glasov.

Predsednik br. Stokel pojasni, da bo vsakomur jasno, kdor je za sprejem resolucije in za izvolitev urednika angleške strani Prosvete na tej konvenciji, naj reče "DA". Kdor je proti, naj reče "NE". Dalje br. Stokel odredi, da se pokličejo v dvorano vse številne skupine in odbori, ki so sedaj mogoče zunaj dvorane, da se vrnejo in udeležijo glasovanja.

Sledi glasovanje. Br. Lotrich kliče imena in zaznamuje glasove, istotako br. Kuhel.

(Imena glasovalcev za ali proti so navedena na koncu tega zapisnika, kjer je tudi rezultat glasovanja o spremembi imena SNPJ.)

Po končanem glasovanju tajnika konvencije ugotovi, da je za resolucijo glasovalo 140 delegatov in gl. odborikov, proti pa glasovalo 178; petnajst delegatov je odsotnih in dva sta bila nevtalna. Resolucija je poražena z večino glasov.

Br. Edw. Tomsic pravi, da je žalostno, ko se nekateri delegati tako malo zanimajo za konvencijo SNPJ, dasi imajo po \$12.00 dnevne, pa še ne morejo prisostvovati sejam in se zanimati za potek zborovanja in glasovati o važnih zadevah. Predlaga, da se imena (Dalje na 4. strani)

Splošna mobilizacija v Bolgariji

Nemške čete na poti v severno Grčijo

New York, 13. okt.—Poročila iz Turčije se glase, da so bile komunikacijske zveze med Turčijo in ostalo Evropo pretrgane in da je Bolgarija odredila splošno mobilizacijo. Turška poročila so bila poslana v New York preko londonske radiopostaje.

Jasno se ni, ali je London dobil informacije o mobilizaciji v Bolgariji prej ali po pretrganju komunikacijskih zvez.

Ankara, Turčija, 13. okt.—Pet nemških regimentov je dospelo v Bolgarijo na poti v severno Grčijo, kjer so izbruhnili krvavi nemiri in izgredi. Ti bodo prevzeli policijsko oblast v svoje roke od Italijanov in Bolgarov, ki niso mogli vzdržati miru.

Poročila iz več virov se glase, da so uporni Grki delali take potežke okupacijski stili, da je morala rabiti bombnike in tanke pri zatiranju revolte.

Vloga Rusije v "novem redu"

Funk govori o rekonstrukciji

Berlin, 13. okt.—Walther Funk, ekonomski minister in predsednik državne banke, je izjavil, da je Rusija v gospodarskem smislu že priključena "novi Evropi in s tem postala faktor v novem redu." On je govoril ob otvoritvi razstave v Koenigsbergu. Kakšne načrte ima Nemčija glede ruskih pokrajin, katere so okupirale Hitlerjeve armade, Funk ni povedal, namignil pa je, da bodo te igrale važno vlogo pri ekonomski rekonstrukciji evropskega kontinenta.

Minister je dejal med drugim, da bo "novi red" zagotovil Evropi dovolj potrebnih. Ruski material bo postal magnet, ki bo potegnil industrije na vzhod. "Naš cilj je uničenje plutokracijske imperializma," je dejal Funk. "Mednarodna trgovina bo morala služiti skupnim ekonomskim potrebam Nemčije in drugih dežel."

Deset ranjenih v bitki s naciji na Norveškem

Stockholm, Švedska, 13. okt.—Sem dospelo poročilo iz Oslo, Norveška, pravi, da je bilo deset oseb težko ranjenih v bitki s člani mladinske nacijske organizacije v Nirdenu. Bitka je nastala, ko je bila vržena bomba med nacije, ko so okračkali proti železniški postaji.

Šest ubitih pri eksploziji dinamita

Sitka, Alaska, 13. okt.—Šest ljudi je bilo ubitih in več ranjenih pri eksploziji dinamita v podzemskem skladišču na otoku Baranofu. Poškodovane so bile tudi hiše v bližini in naprave v mornarični bazi. Vzrok eksplozije še ni bil ugotovljen.

Vodja francoskih komunistov obsojen v smrt

Vichy, Francija, 13. okt.—Jean Merot, star 21 let in vodja mladinske komunistične grupe, je bil na obravnavi pred vojaškim sodiščem obsojen v smrt. Obtožnica mu je očitala podžiganje protidržavnih aktivnosti v sedmih pokrajinah južne Francije.

Dvesto židov izvržilo samomor

Stockholm, Švedska, 13. okt.—Dopisnik tukajšjega lista Social Demokratem poroča iz Berlina, da je čez dvesto židov v Berlinu izvržilo samomor, odkar je bil uveljavljen dekret, da morajo židje nositi posebne znake z Davidovo zvezdo.

Kriza

— Kot zdravnik imate gotovo tudi čakanico.

— Da, celo dve, eno za bolnike, v drugi pa čakam na bolnike sam.

Vesti iz podjarmljene stare domovine

Pisma iz Hrvaške

Od člana Hrvata iz Pennsylvanije je uredništvo Prosvete prejelo dve pismi, ki sta prišli pred tremi tedni iz Remetinec pri Novem Marofu na Hrvatskem.

Pisec jadikuje le o svojih zasebnih zadevah, ki morajo biti jako slabe, omenja pa, da je vsa trgovina prenehala, da so zdaj tamkaj popolnoma novi časi, "kakršnih še ni bilo" in ljudje ne morejo dobiti potrebnih. Mnogo sosedov je "odšlo" v Slavonijo in svoja imetja so kar "pustili prazna..."

Straino stanje v Hrvatski

Rim, 4. oktobra—(JCO)—"Po glavnik" Pavelić je izjavil v listu "Popolo di Roma", da je orožništvo "Neodvisne Hrvatske" izgubilo veliko število svojih "najboljših" ljudi v borbah proti srbskim upornikom, ki "nadaljujejo boj in napadajo življenjsko važne dele 'Neodvisne Hrvatske'."

"Naši ljudje se bore v notranjosti in po gozdovih ter napadajo srbske upornike v njihovih skrivališčih," je dejal Pavelić. "Izgubili smo veliko število naših najboljših ljudi, toda končna zmaga je blizu. Poldrug milijon Srbov, ki živi znotraj naših meja naj si premisli; sicer se utegne zgoditi, da jih bo zmanjkalo."

Torino, 6. okt.—"La Stampa" objavlja 5. oktobra razgovor s Pavelićem.

"Nahajamo težke ovire," je dejal Pavelić, "in na težave pri vsakem koraku. Za vsakim voglom stoji kdo z napeto puško in pripravljen na strel."

Bern, 5. oktobra—"Tass" poroča, da so uporniki dvignili v znak most pri Vidimu in porušili železniške postaje v Dlinu, Mošanici in Vojnici.

Bitka v Sloveniji

Washington, 6. okt.—(JCO)—Navzile temu, da so Nemci takoj v prvih dneh cvet našega naroda streljali in obešali ter silno število izgnali v Srbijo in Hrvatsko, kjer se zdaj udeležujejo bojev za svobodo, prihajajo poročila o borbah v sami malone izpraznjeni Sloveniji.

Bern, 5. oktobra—"Tass" poroča:

V bližini Kranja je prišlo do krvavega boja med uporniki in 450 nemškimi vojaki. Trideset Nemcev je bilo ubitih in veliko število ranjenih. Železniška proga med Dunajem in Trstom, ki teče po slovenskem ozemlju od Špilja nad Mariborom čez Ljubljano do Trsta, je bila porušena na štiri najstih mestih.

Nadaljnje vesti iz domovine

V Zagrebu ljudje ponujajo po tisoč dinarjev in več tistemu, ki jim preskrbi stanovanje. Vzroki za stisko so razni: pregnanci iz Srbije, zlasti iz Belgrade, veliko število zajedalec iz raznih Pavelićevih taborišč, ki se je prišlo v Zagreb, oblasti po zasebnih stanovanjih, premožnejši, ki se b-o-j bivati nezavarovani na deželi ter veliko število Nemcev in Italijanov, ki so zasedli največje število stanovanj.

Ko je izšel ukaz, da morajo vsi židje nositi "nacističski znak", je prišlo na občinsko upravo v Zagrebu po ta znak tudi deset redovnih in dvaindvajset katoliških duhovnikov. Govori se, da so ta korak napravili v znak protesta.

Nadškof je prav tako protestiral, rekoč, da ne more dopustiti, da bi katoličani, ki je v njih morda kaplja židovske krvi, a so že zdavnaj prekrščeni, nosili znake. Pravijo, da so po vsem tem nošenje znakov ukinitili.

Po posebni odredbi se žene za služniški Hrvatsko-vstavev, ki so židovke, proglasi za "častne arjke". To se nanaša na ženi Pavelića in Zanića.

Obe hčerki zagrebskega bankirja Hercoga, ki sta že prej bili znani kot komunisti, so ustrelili.

Ko so trgovca Zigo Grafa, židja iz Krapine, poklicali na občino, so z njim ali vsi kmetje, da

bi ga zaščitili, če bi ga hoteli pridržati.

Iz velikega lesnega podjetja "Našice" so odpustili iz službe vse žide in Srbe.

— V —

Prihod nadaljnjih Jugoslovancev v New York

New York, 5. okt.—(JCO)—Danes so prispeli v New York bivši predsednik vlade Petar Živković, prosvetni minister Miša Trifunović, bivši minister dr. Boža Makumović, dr. Boris Furlan in Krsta Miletić. Sprejel jih je naš generalni konzul v New Yorku D. Stanojević.

Dr. Boris Furlan je naš primorski rojak, do zadnjih nesrečnih dogodkov redni predavatelj na pravni fakulteti ljubljanske univerze, daleč okrog znan učenjak, publicist in narodni delavec.

Takoj po svojem prihodu je Miša Trifunović dal newyorškemu tisku izjavo o dogodkih v Jugoslaviji.

Razen dr. Furlana stanujejo vsi v hotelu Wellington. Dr. Furlan stanuje v hotelu Barbizon Plaza.

Mesto ladjedelnice

Mesto Glasgow, ki so ga v marcu t. l. z veliko silovitostjo napadla nemška bombna letala, spada med največja prometna in gospodarska mesta na Angleškem. Leži na zapadni obali, zato je posebno prikladen za ladjedelnico industrijo. Povoljen prometni položaj na severnem delu zapadne obale je storil, da je postal Glasgow—po velikosti drugo mesto angleškega otočja z nad milijonom prebivalcev—glavna uvozna luka za Škotsko.

Relativno kratka zveza s Kanado je povzročila, da se je izvozna in uvozna trgovina koncentrirala v Glasgowu in ne v Londonu, ki je s svoje strani že itak dovolj obremenjen. Posebno veliko vlogo ima Glasgow kot uvozna luka za sirovine, potrebne industriji železa na Škotskem. Med uvoznimi predmeti je na prvem mestu železna ruda. Tu je mnogo težke industrije, pa tudi precej tvornice za orožje. Glasgow ima temu primerno izdelano železniško omrežje, ki skrbi za dobre zveze na vse strani.

Drugo mesto Hull, ki je bilo ob enem z Glasgowom takisto predmet srditih nemških bombnih napadov, je mesto minov za rastlinsko olje. Tja so prihajale v mirni dobi potrebne sirovine iz Egipta, Južne Amerike, Indije, iz Afrike in Mandžurije. V Hullu imajo zlasti velika hladilnice za meso. Kot ribiško mesto je Hull drugo največje mesto svoje vrste na angleškem otočju.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

Ijem in naročnikom v Depuevu: Mattu Zoranu in soprogi za vožnjo, prenočišče in drugo; družini Vincenca Omanen in njegovi korajžni družici za vsestransko pomoč. (Z Vincencem in laskalimi ter oglesbiškimi delegati smo se prav dobro razumeli tudi na 12. konvenciji v Pittsburghu.) Pa tudi drugim naročnikom v Depuevu lepa hvala. V vseh treh naselbinah sem bil kot "večni popotnik" vedno dobrodošel in prijazno sprejet in mi do smrti ostanete v lepem spominu.

Od tam sem se odpravil z br. Zovlakom "Rocketom" v lepo naselbino Waukegan-North Chicago, kjer so tudi vsi rojaki zelo uljudni. O tem sem že večkrat omenil. Lepa hvala vsem naročnikom in drugim rojakom, posebno pa mojima prijateljem in dobrotnikom Rudyju in Rozi Skala. Vama želim še na mnoga leta. V važni družini je prijetno biti in se zabavati. Končno se moram lepo zahvaliti tudi družini Franka Kuclerja za vsestransko pomoč, kot tudi "stricu Peglarju" (Frank Tauchar). Naj mi čitatelj oprost, ako je v tem poročilu mogoče malo več hvale, ampak to je popotnikova dolžnost.

Anton Jankovich, zastopnik.

ZELENI GRADOVI

Ljubzenski roman iz južnoameriških divjin

Spisal W. H. HUDSON

Prevedel IVAN JONTEZ

(Se nadaljuje.)

Vzlic temu je Rima na nepojasnjen, zagonečen način postala v svojih očeh izredno, zagonečen način postala v svojih očeh izredno, božansko bitje kakor v obeh praznovernih Nufli; in zdela se mu je, da se ti občutki mešajo z mojo strastjo in očiščevalno in osvetojoče vplivalo nanjo, da se je zdela slajša in globlja.

Po krajšem molku sem spet nagovoril starca:

"Z Rimo sta se torej pobotala, da jo boš povedel v Riolamo, toda niti besedice ni bilo o tem, da bi šel jaz z vama."

Starček se je sunkoma ustavil in čeprav je bila tema, sem vedel, da so se mu usta odprla od presenečenja. "Senor!" je vzkliknil, "brez vas vender ne moreva iti! Ali niste slišali besed moje vnukinje — da ste vi vzrok, da hoče na to blazno pot? Če ne greste z nama, senor, potem ne gremo nikamor! Ampak kaj bo rekla na to Rima?"

"Dobro, jaz bom šel, toda samo pod enim pogojem."

"Kaj hočete?" je vprašal in njegov izpremenjeni glas me je posvaril, da je postal spet nezaupljiv.

"Da mi poveš vso zgodbo o Riminim izvoru, zakaj si jo privedel v to samoto in kako, in kdo so ti ljudje, ki jih upa najti v Riolami."

"Ah, senor, to je dolga in žalostna zgodba. Toda slišali jo boste. Morate jo čuti, saj ste zdaj eden domačin in ko mene ne bo več tu, da bi jo varoval, ko bo postala vaša. In čeprav ne boste mogli nikdar več storiti za njo kakor je storil stari Nuflo, bo ona mogoče bolj zadovoljna; in vi, senor, boste lažje shajali poleg nje brez mesne hrane, ker boste imeli ta nežni cvet vedno poleg sebe, da vas bo razveseljeval. Ampak zgodba je predolga, da bi jo mogel povedati zdaj; slišali jo boste na potovanju. O čem pa bi se sicer pogovarjali vso dolgo pot in ob večerih pri ognju?"

"Ne boš pihal kaše, stari, tako zlahka se me ne boš odkrižal; jaz hočem slišati zgodbo preden odidem."

Ampak starček je vztrajal pri svojem sklepu in jaz sem se po kratkem prerekanju podal.

Trinajsto poglavje

Tisti večer pri ognju je bil stari Nuflo zelo razigran in zgovoren. Obnašal se je kakor otrok, ki je imel biti tepen, pa se je izognil kazni z ubogljivostjo ob času. Toda moja radost je bila večja in reči moram, da je bil ta večer eden najsrečnejših v mojem življenju. Saj mi je bila znana Rimina sladka skrivnost; in njena nevednost glede občutkov, ki so jo prevevali in zaradi katerih je bežala pred menoj, je moja radost le še stopnjevala.

To pot se Rima ni nalik plašni miški sramežljivo izgubila v svojo kamrico kakor običajno, temveč je ostala pri nama ter si poiskala sedež v istem zasenčenem kotu, kjer sem jo videl tisto noč, ko sem se zbudil v Nuflovi koči. Od tam mi je lahko videla v od ognja obžarjen obraz, dočim je bil njen obraz skrit v senci kakor njene oči, ki so se skrivale pod povešenimi dolgimi trepalnicami. Njena navzočnost me je čudovito osrečala in v tem razpoloženju sem začel z zanosom recitirati stare španske balade in romane, katere imam odnekad rad, naj so že žalostne ali vesele, ker se slišijo tako naravno in spontano kakor ptičja melodija in so tako preproste, da jih otrok razume. Nuflo mi je pri tem navdušeno ploskal.

Bilo je že pozno, ko sem izčrpal zalogo ro-

man, ki sem se jih spominjal in šele tedaj je Rima vstala iz svojega kota ter molče izginila v svojo kamrico.

Naslednje jutro sem hotel govoriti z Rimo, hoteč, da bi me ona sama vprašala, naj grem z njo in Nufliom. Ko se je stariček s svojima posoma odpravil od doma, sem se skril nedaleč od koč in čakal na Rimo. Ko je nazadnje prišla na prosto in kmalu naletela name, se je hotela takoj umakniti v grmičevje, kajti vzlic svoji večerajšnji odkritosrčnosti, je bila sramežljivejša kot kdaj prej.

"Rima," sem jo nagovoril, "ali se spominjaš, ko sva prvič govorila nekega jutra pod drevesom in si mi ti pravila o svoji mrtvi materi?"

"Da."

"Jaz bom šel zdaj na isto mesto ter tam čakal na te. Jaz moram govoriti s teboj o tem potovanju v Riolamo." In ko je molčala, sem pristavil: "Ali obljubiš, da boš prišla?"

Ona je odmajala z glavo.

"Ali si pozabila na najino pogodbo, Rima?"

"Ne," je odgovorila, nenadoma stopila bliže k meni in zamolklo nadaljevala: "Jaz bom šla tja, da ti ustrežem, toda ti moraš tudi ubogati mene."

"Kaj želiš, Rima?"

Ona je stopila še bliže. "Poslušaj! V oči mi ne smeš pogledati in dotakniti se me ne smeš z rokami."

"Ampak Rima, jaz te moram držati za roko, kadar govorim s teboj!"

"Ne, ne, ne," je zamrmrala ona ter se mi začela odmikati; videč, da je vsaka nadaljnja prošnja bob ob steno, sem se nejevoljno podal.

Po kratkem čakanju pod znanim drevesom je prišla k meni; ustavila se je na istem mestu kot prvič in bila je prav tako vznemirjena kot tedaj.

"Rima, tvoj ded te bo povedel v Riolamo. Ali želiš, da grem z vama?"

"O, kaj ne veš tega?" je odgovorila ter s hitrim pogledom ošinila moj obraz.

"Kako bi mogel vedeti?"

"Na Ytaioi si mi pravil o sto stvarih, o katerih nisem prej nič vedela," je odgovorila z nemirnim, odsotnim pogledom in kakor bi se čudila, da jaz, ki sem vedel toliko o zemljepisju, nisem vedel vsega, vključivši njene najskrivnejše misli.

"Povej mi, zakaj siliš v Riolamo?"

"Saj si slišal. Da bi govorila s svojimi ljudmi."

"Kaj jim boš pa povedala? Povej mi."

"Nekaj, česar ti ne razumeš. Kako bi ti mogla povedati?"

"Jaz te razumem, kadar govoriš španski."

"O, to ni govornica."

"Sinoči si se pogovarjala z materjo v španskem jeziku. Ali ji nisi razodela vsega?"

"O ne — ne tedaj. Kadar ji povem vse, govorim drugače, z nizkim glasom — ne na kolenskih kakor pri molitvi. Ponoči, v gozdu in kadar sem sama, ji vse razodenem. Ampak morda me ne sliši; nje ni tu, ona je tam gori — tako daleč! Ona mi nikdar ne da odgovora, toda od naših ljudi ga bom dobila."

Nato se je obrnila stran kakor bi ne vedela več kaj reči.

"Ali je to vse, kar mi imaš povedati, Rima — teh nekaj besedi?" sem vzkliknil. "Svojemu dedu si imela toliko povedati in z materjo si se tako dolgo pomenkvala, a zame imaš tako malo besedi!"

(Dalje prihodnjé.)

Nova bojna ladja Massachusetts, ki je bila zgrajena v ladjedelnici v Quincyju, Mass., drži v morje.

kom že v lepših krajih pela nego je Mirna in da naju niso še nikjer vun vrgli. — Naj je temu tako ali tako, vsekako bi bil moral gospod C. upoštevati dejanske razmere in ni bil upravičen polagati na najino petje merila, ki sodi za dunajsko dvorno opero. To načelo se je v naši javnosti že tolikokrat povdarjalo, da je vsaka beseda odveč, moralo bi pa tembolj obveljati v najinem slučaju, ker ni bilo nikake vstopnine in sem se vrhu tega, predno sva pričela peti, opravičil, da sem hripav. Dokaz temu je Janko.

Sicer je pa s kritiki pač povsodi križ. A ljubljanski izvršuje svoj posel vsaj dostojno občebleni, gospod C. pa je izvolil naju počastiti kar v sami srajci in gatah...

Drugo jutro smo na vse zgodaj ob polu desetih zapustili Mirno. Dame bi utegnile še to zanimati, da so bile postelje brez bolh in da golaže ne znaajo delati v teh krajih. Tisto, kar smo zajtrkovali, je bil mesen močnik, ne pa naročena golazen.

Vrezali smo jo čez št. Rupert na Mokronog. Čili in dobre volje; namreč Janko in jaz, dočim je Vetroslav černo pljuval okrog sebe, tožil, da ga bolita glava in želodec, in izražal neopravičeni in razžaljivi sum, da sva ga sinoči pitala menda z jedjo in pijačo, ki jo je že kdo drug poprej prebavil, ker se prav takoga okusa ne more izbežiti iz ust — feji!

Tako je torej izdelala tega veleplaninca že kratka večerajšnja pot iz Trebnega v Mirno, čeprav je imel lepo okovane čevlje na nogah, zanesljivo gorjačo v roki in polno škaflo vazelina v žepu!

Solnce je pripekalo in, ker je bilo mnogo gostiln ob cesti, smo bili močno žejni.

Janko se je samaritansko pečal z Vatroslavom, mu nasul pest mentolnih lakric v usta in ga vadal piti po "furmanski": v časo naliže pol vina, pol slatine, primeš časo z levico, jo pokriješ z dlanjo desnice vdariš z njo ob koleno, a ko vzkpi, jo hitro izprazniš.

Ta jako hasnovita pijača je tudi Vatroslavu pomagala, ki je h koncu postal zopet tako čil, da je še več pota delal po cesti, nego neobhodno potrebno...

A ko smo prišli v Mokronog, je zopet omagal in posadili smo

ga kar v voz, kjer je takoj zaspal in tako smrčal, da se je koblica splašila in jo je moral voznik izpreči.

Midva sva pa malo zajtrkovala.

Mokronog mi je zelo ugajal; deloma zaradi lege in vsega, najbolj pa zaradi tega, ker mi ni treba tam biti. Dame utegne zanimati, da v Mokronogu na jajo čjo jed nič luka ne narežejo. Ker smo nameravali kositi pri Majzelju v Beli cerkvi, smo se kmalu po treh odpeljali.

Med vožnjo pa se nama je zbudil Vatroslav in ker ni v Mokronogu nič zajtrkoval, smo zaradi njega še parkrat ustavili in dospeli do našega kosila šele ob osmih zvečer, vsled česar smo se tudi z večerjo zakesneli do četrte ure jutraj.

Dame bi utegnile zanimati, kaj smo jedli dobrega pri Majzelju, pa še res več ne spominjam.

To pa lahko potrdim, da je bilo vse narodno; le kava je bila brez jugoslovanske primesi, česar pa nismo prav nič zamerili.

Težko smo se ločili od te hiše, pa smo se morali — zaradi Vatroslava, ki ni bil več za med ljudi. Ko sva ga srečno spravila na novomeški kolodvor in ga pozvala, naj se čimprej skobaca v vlak, je glupo vprašal, v kateretega. Menda je dva videl, si-rola!

Prav vesela sva bila, ko sva ga oddala v Ljubljani pri njegovih hišnih durih.

To so slabi nasledki enostranskega gojenja vertikalne turisticke! Vatroslav je seveda potem opravičeval svoj klavirni nastop dolenjski s puhlo šalo, čes, prihodnji, ko gre z nama, si bo dal mesto čevljev podtempljati in okovati želodec. Naj se gre solit! Zakaj pa nama ni bilo nič kaj? Janku in meni?

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za korist, ter potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

A ko smo prišli v Mokronog, je zopet omagal in posadili smo

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, častnice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

★

Vas pojasnila daje vodstvo tiskarne. — Cene zmerno, unijsko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. LAWNDALE AVENUE CHICAGO, ILLINOIS
TEL. ROCKWELL 4904

Dvanajsta redna konvencija S.N.P.J.

(Nadaljevanje s 3. strani)

vseh odsotnih pri tem glasovanju zanesejo v zapisnik, da društva vedela, kako se je njih delegat zanimal za konvencijo.

Predlog je podpiran in sprejet z večino glasov.

Imena odsotnik brez opravičbe pred konvencijo so sledila: John M. Wirant, oproščen, 48 Anton Jakič, 121 Joseph Mih, 173 Frank Kokotec, 247 Ignac Mihelič, 270 Frank Vidmar, Matt Malensek Jr.; od SSPZ: 25-211 John Pezdire, 46-6-114 Ann Judnich, 47-205 Amelia Stonich, oproščena, 54-17 Agnes tek, 120-144 Marge Jerič, 139-146-177 John Leskovic, 209-42-80 Carveth in 237-118-30-89 Ernest Kvartich, ki je bil oproščen.

Poverilni odbor poroča, da je zbornica v začetku te seje stila od tega zasedanja radi zadostne opravičbe izmed naved. br. Ernesta Kvarticha od cele popoldanske seje in Johna M. ranta od tretje ure dalje. O drugih delegatih nimajo sežemu so odsotni ali kje so.

Odbor za pravila predloži konvenciji sledečo resolucijo:

Ker SNPJ še nima, oziroma ne izdaja certifikatov 20-let "endowment" vrste,

Zato je na tej konvenciji sklenjeno, da se nalaga bodočemu odboru, da prične izdajati take certifikate, kateri smejo bazirati ne več kot 3% obrestni meri. To 20-letno "endowment" zavarjevanje naj se vpelje tako, da bo vzdrževalo samo za sebi sklad.

Razlogi: Odbor za pravila si je osvojil ta predlog, ki ga priporoča konvenciji v sprejetje, na podlagi raznih društev in deracij, katere so priporočala upeljavo tega zavarovanja. Bil 47 tozadevnih priporočil. Dalje tudi iz razloga, ker mladina hteva te vrste certifikate in ker želi, naj se ji da prilika. S da bo SNPJ imela na razpolago članstvu razne vrste certifi bo organizacija bolj privlačna za mladino.

Predlog je podpiran in sprejet.

Nato br. Olip poda sledeče poročilo resolucijskega odbora: Prejeli smo vsega skupaj 46 resolucij, izmed katerih se je največ nanašalo za pomoč starim članom, in prid jugoslov pomožni akciji ter o vprašanju Jugoslavije. Vse te resolucije mi kolikor mogoče upoštevati pri ureditvi resolucij, katere vam predložili. Vse resolucije, katere so se nanašale na membo pravil, smo izročili odboru za pravila, odboru za pritožbe pa tiste, katere smo mi smatrali, da spadajo tja, jeli smo seveda tudi nekaj resolucij, katerih mi nismo mogli števati. Resolucij, ki smo vam jih predložili in katere ste jeli, je skupaj 14.

Br. Vider vprašuje, če ima resolucijski odbor pripravljene lucije za ureditve pravil, da jih sme gl. odbor v slučaju zal državnega zavarovalniškega oddelka usoglasiti po njih zal.

Br. Olip pojasni, da taka resolucija bo predložena konve pred zaključkom.

Br. Lotrich predlaga, da ima izvršni odsek pravico nag števce glasovnic na tej konvenciji do \$5.00 vsakega, a ne več.

Predlog je podpiran in sprejet.

Br. Trojar apelira na delegate, naj pomagajo poysod po Am obdržati v znanju slovenski oziroma jugoslovanske jezike. tem ko v starem kraju sedaj brezobzirno zatirajo naš jezi ga mi tukaj dajmo okrepiti in poživeti na en ali drugi način, močjo šol, petja, čitanja ali na kateri drugi način. Pripos se vzame na znanje.

Br. Sustarsich predlaga, da se v bodoča pravila zanese določba: V slučaju, da je mesto pravilno izvoljenega del med časom konvencije izpraznjeno, sme njegovo mesto za njegov namestnik, toda vozne stroške se plača prvemu le za pr in drugemu za odhod.

Predlog je podpiran in sprejet.

Delegat vprašuje, če je res br. Lotrich zastopnik privatne rovalniške družbe.

Br. Lotrich pojasni, da z življenjskim zavarovanjem nima ne zveze, zavaruje pa avtomobile, hiše itd., za kar se prip delegatom v upoštevanje.

Br. Kumer sporoča, da je hotelska uprava določila, da deleg ki odidejo iz hotela do 9. ure zvečer, jim ne bo računano nič kot če bi odšli v teku dneva. Izraža upanje, da se je deleg med konvencijo dobro počutila v Pittsburghu in da bomo od prijetne spomine na XII. redno in združitevno konvencijo.

Delegat vprašuje, kdaj se strne asessment v enega, če je član dveh organizacij, ki sta se sedaj združili.

(Dalje prihodnjé.)

WORTHWHILE BOOKS

By LOUIS ADAMIC

My America
The Native's Return
From Many Lands
Cradle of Life
Grandsons
Yerney's Justice

By UPTON SINCLAIR

World's End
Between Two Worlds
American Outpost
Brass Check
Cry for Justice
Goslings
Jungle
Jimmie Higgins
King Coal
Hundred Percent
Money Changers
Mammonart
Mountain City
Oil
Profits of Religion
The Wet Parade
They Call Me Carpenter

OTHER BOOKS

ABC of Parliamentary Law
America's Way Out (Norman Thomas)
Debs (David Karsner)
English-Slovene Reader (Dr. F. J. Kern)
Karl Marx (W. Liebknecht)
Manual for Socialist Speakers
Workers in American History (James O'neal)
Trinity of Plunder (August Claessens)
Evolution of Property
Ancient Society (Lewis H. Morgan)

ORDER FROM:

PROLETAREC

2301 SO. LAWNDALE AVE. CHICAGO, ILL.